

AVOCATUL POPORULUI

Domeniul privind
prevenirea torturii – MNP

Aprob
Avocatul Poporului
Renate Weber

Raport

privind vizita desfășurată la Centrul Rezidențial Bucium Iași, județul Iași

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare.**
- 2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare.**
- 3. Recomandări.**

București – 2021

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Prin Legea nr. 109/2009, România a ratificat Protocolul opțional (denumit în continuare OPCAT), adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984.

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului îndeplinește atribuțiile de Mecanism Național de Prevenire a torturii (MNP), conform prevederilor OPCAT, monitorizând în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor private de libertate. În acest sens, MNP poate vizita, anunțat sau inopinat, locurile în care persoanele sunt private de libertate, în sensul art. 4 din OPCAT.

Având în vedere situația excepțională cu care s-a confruntat România în contextul pandemiei de coronavirus, a fost necesară aplicarea unor măsuri ferme pentru combaterea răspândirii COVID-19, iar MNP, ca entitate implicată în monitorizarea condițiilor de viață și a tratamentului aplicat persoanelor aflate în locuri de detenție, a urmărit permanent respectarea prevederilor legale și a standardelor naționale și internaționale în materia respectării drepturilor fundamentale, precum și interzicerea torturii și a altor rele tratamente.

În temeiul OPCAT, precum și a art. 4, art. 16 alin. (1), art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborate cu dispozițiile Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019 privind aprobarea împuternicirilor și ordinelor de deplasare în scopul realizării anchetelor și vizitelor, în data de 27.04.2021 a fost efectuată o vizită la Centrul Rezidențial Bucium Iași, județul Iași, având ca obiective consolidarea protecției persoanelor aflate în locuri de detenție împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, precum și verificarea altor aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție, care pot apărea în timpul vizitei.

Echipa de vizitare a fost formată din: doamna [redacted] (jurist), domnul [redacted] (medic) și domnul [redacted] (asistent social), consilieri ai Centrului Zonal Bacău al instituției Avocatul Poporului, doamna [redacted] psiholog, colaborator extern, precum și doamna [redacted], reprezentant al organizației neguvernamentale Asociația pentru Sprijin Comunitar și Integrare Socială – ASCIS Iași.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată.

Centrul Rezidențial Bucium funcționează în cadrul Centrului de Servicii Sociale Bucium Iași, care mai are în structura sa trei case de tip familial (Vila 1, Vila 2, Vila 3) și Centrul de Zi Bucium. Centrul Rezidențial Bucium Iași este un serviciu social de asistență și suport pentru asigurarea nevoilor de bază ale copiilor, fiind destinat copilului și familiei, cu cazare pe perioadă determinată.

Serviciul social Centrul Rezidențial Bucium este înființat conform Hotărârii nr. 170/17.05.2017 a Consiliului Județean Iași și funcționează ca unitate de asistență socială în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași (conform Hotărârii nr. 349/29.10.2018 a Consiliului Județean Iași), fără a avea personalitate juridică, având Licența de funcționare seria LF, nr. 803/05.12.2019, valabilă pe o perioadă de cinci ani.

Misiunea generală a centrului este asigurarea accesului copiilor/tinerilor, pe o perioadă determinată, la găzduire, îngrijire, educație și servicii de pregătire a deprinderilor pentru o viață independentă, în vederea integrării sau reintegrării familiale și socio-profesionale.

Centrul funcționează cu respectarea prevederilor Legii nr. 292/2011 a asistenței sociale, ale Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Ordinului nr. 25/2019 pentru aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție specială.

Unitatea se organizează și funcționează cu respectarea principiilor generale care guvernează sistemul național de asistență socială, precum și a principiilor specifice care stau la baza acordării serviciilor sociale prevăzute în legislația specifică, în convențiile internaționale ratificate prin lege și în celelalte acte internaționale în materie la care România este parte, precum și în standardele minime de calitate aplicabile.

Beneficiarii centrului erau 46 de copii/tineri (27 fete și 19 băieți) cu vârste cuprinse între 7-18/26 ani, fără nevoi speciale/dizabilități, separați temporar sau definitiv de părinții lor ca urmare a stabilirii, în condițiile legii, a unei măsuri de protecție specială-plasament în acest tip de serviciu, copii pentru care a fost dispus, în condițiile legii, plasamentul în regim de urgență sau tineri care au împlinit vârsta de 18 ani și care beneficiază, în condițiile legii de protecție specială.

La data vizitei, centrul rezidențial avea capacitatea de 85 de locuri, gradul de ocupare fiind de 54%. Centrul aplica o procedură proprie de admitere, elaborată de D.G.A.S.P.C. Iași și cunoscută de conducerea centrului și personalul de specialitate.

Pentru fiecare copil/tânăr protejat în centru era întocmit un dosar, denumit dosarul personal al beneficiarului. După analiza unor astfel de dosare, membrii echipei de vizitare au reținut că acestea erau conforme și complete, conțineau documentele obligatorii, printre care menționăm: dispoziția directorului executiv al D.G.A.S.P.C. privind instituirea plasamentului în regim de urgență sau, după caz, hotărârea comisiei pentru protecția copilului sau a instanței de judecată privind instituirea/încetarea măsurii de protecție; copia certificatului de naștere; copii ale actelor de stare civilă ale părinților; documentul care consemnează opinia copilului cu privire la stabilirea măsurii de protecție, pentru copilul care a împlinit vârsta de 10 ani; planul de acomodare; planul individualizat de protecție; fișa de evaluare socială; fișa de evaluare medicală; fișa de evaluare psihologică; fișa de evaluare educațională; rapoartele periodice privind verificarea împrejurărilor care au stat la baza stabilirii măsurilor de protecție specială; rapoartele trimestriale privind evoluția dezvoltării fizice, mentale, spirituale, morale sau sociale a copilului și a modului în care acesta este îngrijit; contractul de furnizare servicii încheiat, după caz, cu părinții sau cu copilul după împlinirea vârstei de 16 ani; alte documente relevante pentru situația și evoluția copilului în centru.

Conducerea centrului era asigurată de către un șef centru, acesta luând parte la discuțiile cu membrii echipei de vizitare, alături de personal de specialitate de îngrijire și asistență.

Centrul funcționa cu un număr total de 36 de angajați, conform prevederilor Hotărârii nr. 349/2018 a Consiliului Județean Iași, dintre care erau ocupate 22 de posturi, **fiind vacante următoarele 14 posturi: 1 post animator socio-educativ, 1 post asistent medical, 2 posturi educator, 2 posturi psiholog, 3 posturi supraveghetor de noapte, 2 posturi îngrijitor și 3 posturi muncitor.** Conform informațiilor primite de la conducerea centrului, personalul unității avea fișe de aptitudine profesională avizate de medicul de medicina muncii pentru anul în curs.

Referitor la personal, din informațiile furnizate de către conducerea centrului, a reieșit că acesta și-a desfășurat activitatea sub influența perioadei de pandemie, care a presupus perioade de izolare la locul de muncă, ce au avut ca efect stări de încordare psihică prelungită, reducerea randamentului de lucru, suprasolicitare în ceea ce privește îndeplinirea sarcinilor de lucru (număr redus de angajați care asigură îngrijirea copiilor pe fiecare perioadă de izolare, precum și în perioadele de carantină a persoanelor bolnave) și adaptarea la noile condiții. Toate acestea au avut ca efect creșterea numărului de îmbolnăviri în rândul personalului, astfel că s-au înregistrat numeroase concedii medicale, precum și pensionări **Având în vedere aceste aspecte, membrii echipei de vizitare consideră necesar să se efectueze demersurile necesare pentru asigurarea serviciilor corespunzătoare beneficiarilor, prin angajarea de personal pe posturile vacante.**

Finanțarea cheltuielilor Centrului Rezidențial Bucium Iași era asigurată, în condițiile legii, din următoarele surse: bugetul Consiliului Județean Iași; bugetul de stat; donații, sponsorizări sau alte contribuții din partea persoanelor fizice ori juridice, din țară și din străinătate; fonduri externe rambursabile și nerambursabile; alte surse de finanțare, în conformitate cu legislația în vigoare.

Referitor la fondurile alocate pentru desfășurarea în bune condiții a activităților din centru, acestea au fost apreciate de personalul unității ca fiind suficiente desfășurării activității centrului,

Ca localizare, Centrul Rezidențial Bucium Iași este amplasat în comunitate, pe strada V. Lupu, nr. 57A, ceea ce permite accesul beneficiarilor din/la toate zonele orașului.

Clădirea centrului era construită în anul 1968, fiind alcătuită din trei nivele. La parter se aflau birourile administrative (secretariat, birou Șef centru), cabinetul psihologic, sala de vizite, cabinetul medical, infirmeria, cabinetul de consiliere și asistență socială, blocul alimentar și sala de mese. Deși birourile erau încăpătoare și luminoase, membrii echipei de vizitare au reținut faptul că **mobilierul și dotările erau uzate și vechi în majoritatea birourilor**. La etajul I al clădirii erau organizate șase dormitoare pentru băieți, un oficiu pentru servirea mesei, sală pentru activități, grup sanitar (5 cabine wc și 5 dușuri), magazie. La etajul al II-lea al clădirii se aflau 6 dormitoare pentru fete, oficiu pentru servirea mesei, sală activități, grup sanitar (5 cabine wc și 5 dușuri), magazie. Membrii echipei de vizitare au reținut că dormitoarele erau încăpătoare și luminoase, însă **clădirea de tip vechi nu fusese reabilitată, nu s-a investit în reamenajarea spațiilor, mobilierul era neuniform, deteriorat, paturile, saltelele și dulapurile erau de diferite tipuri (primite din diverse sponsorizări), iar parchetul și mocheta erau foarte uzate**. Totodată, **băile și dușurile nu asigurau intimitatea necesară, unele nefiind dotate cu perdele de duș, iar geamurile mari ale acestor încăperi erau neacoperite și nu asigurau gradul de intimitate necesar efectuării băii**. De asemenea, **în unele camere de la ultimul etaj al clădirii erau infiltrații și mucegai, fiind necesar să se efectueze reparații la acoperișul clădirii și zugrăveli în camerele afectate**.

Curtea centrului nu era amenajată cu loc de joacă, ci exista doar spațiu verde pentru activități în aer liber.

Membrii echipei de vizitare apreciază ca fiind necesar să se efectueze demersuri pentru reabilitarea clădirii, reamenajarea spațiilor și îmbunătățirea condițiilor de cazare și de lucru pentru personal, prin achiziționarea unor paturi, saltele, noptiere sau comode

care să corespundă nevoilor beneficiarilor, precum și dotările necesare angajaților centrului.

Centrul avea bucătărie dotată cu instalații, aparatură și echipamente specifice (chiuvete cu apă curentă, echipamente pentru pregătirea hranei, frigider, congelator etc.). Beneficiarii serveau masa în camere sau la oficiile organizate la fiecare etaj al clădirii, fiind supravegheați de către personalul de serviciu.

Referitor la furnizarea hranei, centrul asigura copiii/tinerilor o alimentație corespunzătoare din punct de vedere cantitativ și calitativ, ținând cont de vârstă, nevoile acestora, preferințe. Astfel, la data efectuării vizitei se serveau următoarele: la micul dejun-tartină cu pate și unt, ceai, pâine; la prânz-supă cu carne de vită, iahnie de fasole cu carne de porc, salată de varză, pâine; la cină-cartofi țărănești cu carne de pui, budincă de paste cu brânză de vaci. Meniul cuprindea și o gustare care era formată din jeleu de fructe, biscuiți, turtă dulce, mere sau cornuri cu rahat.

Din informațiile furnizate de către personalul centrului, a reieșit că Centrul Rezidențial Bucium Iași este în curs de închidere, conform Programului Național inițiat de autorități în vederea dezinstituționalizării copiilor, urmând să fie înființat un tip de serviciu rezidențial nou destinat copiilor – 4 case de tip familial, în care condițiile de trai vor fi asemenea celor dintr-o familie. Potrivit proiectului, clădirea în care funcționează centrul va fi reabilitată și transformată în centru de zi.

Referitor la acordarea asistenței medicale, membrii echipei de vizitare au reținut că centrul avea un cabinet medical dotat cu mobilier de strictă necesitate (canapea consultații, birou, dulap pentru păstrarea registrelor medicale) și cu aparatură medicală: tensiometru, glucometru, termometre, pulsoximetru. Exista un aparat de urgență cu medicamente conform baremului pentru tratamentele de urgență ale beneficiarilor. Unitatea dispunea de o infirmerie cu un număr de 5 paturi, precum și de un punct farmaceutic.

Centrul avea Autorizație Sanitară de Funcționare emisă de Direcția de Sănătate Publică a Județului Iași în data de 28.08.2017, precum și Document de Înregistrare Sanitară Veterinară și Pentru Siguranța Alimentelor emis de Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Iași la data de 16.08.2017.

În ceea ce privește asistența medicală aceasta era asigurată de o singură asistentă medicală, angajată pe perioadă nedeterminată, precum și de un medic de familie. În timpul stării de alertă (luna septembrie 2020) a mai fost angajată o asistentă medicală pe perioadă determinată, aceasta terminându-și însă contractul în luna aprilie 2021. Medicul de familie care avea pe lista sa beneficiarii centrului dispunea de un cabinet medical situat la o distanță de circa 1 km de centru. Acesta acorda consultații, prescria tratamente medicale, elibera rețete, nedeplasându-se în cadrul centrului. Pe perioada pandemiei asigurarea asistenței medicale s-a realizat preponderent prin metode alternative de comunicare (online, telefonic). Consulturile de specialitate se realizau prin transportarea beneficiarilor la diversele unități sanitare de pe raza orașului Iași.

Din relatările conducerii centrului și din studierea documentelor puse la dispoziție a rezultat faptul că personalul medical desfășura următoarele activități: asigurarea asistenței medicale conform prescripțiilor medicale ale medicilor specialiști, planificarea și realizarea educației sanitare în mod periodic, asigurarea alimentației corespunzătoare beneficiarilor în general, precum și celor cu nevoi speciale (copiii cu regim special), completarea zilnică a

fișelor medicale, triajul epidemiologic zilnic, precum și la venirea în unitate, achiziționarea de medicamente necesare tratamentului, recoltarea de probe biologice pentru examene de laborator. Pe perioada stării de urgență și a stării de alertă s-a urmărit respectarea prevederilor din planul de măsuri în ce privește folosirea echipamentului de protecție, igienizarea spațiilor, respectarea măsurilor de izolare, asigurarea de circuite separate pentru copii pozitivi cu COVID-19, s-a participat la desfășurarea și efectuarea acțiunilor de testare a copiilor și salariaților, conform calendarului stabilit în colaborare cu reprezentanții D.S.P. Iași.

Având în vedere multitudinea de activități cu caracter medical care se desfășurau în cadrul centrului rezidențial, echipa de vizitare consideră necesară ocuparea postului vacant de asistent medical, cu scopul realizării unei asistențe medicale de calitate și în condiții de siguranță.

Referitor la infecția COVID-19, din relatările conducerii centrului a rezultat faptul că de la începutul pandemiei, la nivelul centrului au existat un număr de 48 de beneficiari precum și 21 de angajați care au fost infectați. În luna decembrie a anului 2020, în cadrul centrului rezidențial s-a dezvoltat un focar de infecție COVID-19 care a afectat un număr total de 30 de persoane, angajați și beneficiari. Nu au fost înregistrate cazuri grave ale acestei infecții, tratamentul făcându-se în cadrul centrului, cât și la nivelul centrelor medicale specializate. La data efectuării vizitei se făceau testări pentru depistarea infecției o dată la 2 săptămâni pentru beneficiari și săptămânal la angajații care prezentau simptome relevante.

În ceea ce privește imunizarea pentru infecția cu noul coronavirus, la data vizitei fuseseră vaccinați 20 de beneficiari cu vârsta peste 16 ani, precum și 47 de angajați din cadrul Centrului de Servicii Sociale Bucium. Existau formulare speciale de exprimare a acordului pacientului informat pentru realizarea vaccinării, semnate fie de beneficiari, fie de reprezentanții legali ai acestora.

A fost studiat Registrul de consultații, în care era consemnat un număr de 756 de consultații de la începutul anul 2021 și până la data efectuării vizitei. Erau notate datele personale ale beneficiarilor, diagnosticele medicale, numele medicamentelor recomandate, **însă fără a exista informații despre cine a recomandat respectivul tratament, modul efectiv de realizare a acestuia, neexistând nici semnătura și eventual parafa cadrului medical respectiv. Ca urmare echipa de vizitare consideră necesară completarea tuturor informațiilor referitoare la identitatea personalului medical care oferă serviciile medicale respective, precum și la modul efectiv de realizare a tratamentului și de urmărire a evoluției cazului respectiv.**

La nivelul centrului rezidențial exista un raport de tură al asistentelor medicale în care era consemnată activitatea desfășurată pe parcursul unei zile: administrarea tratamentelor, supravegherea medicală în cazurile beneficiarilor cu probleme de sănătate, monitorizarea beneficiarilor (prin termometrizare, saturația în oxigen a sângelui, examen clinic) din punct de vedere a posibilei infectări cu noul coronavirus, controlul respectării măsurilor de igienă personală și de curățenie în centru, completarea documentelor medicale, realizarea consulturilor de specialitate.

Exista un Registor de infirmerie unde erau înregistrate toate cazurile de beneficiari care fuseseră tratați în cadrul infirmeriei centrului. În anul 2020 au fost 26 de astfel de internări, în anul 2021 de la început și până la data efectuării vizitei neexistând niciun caz. Motivele pentru

care se efectuau aceste internări erau: viroze respiratorii, sindroame dureroase abdominale, febră, cefalee, afecțiuni dermatologice – scabie.

A fost studiat Registrul de internări în spital în care era consemnat un număr de 63 de cazuri în anul 2019 și un număr de 20 de cazuri în anul 2020. Internările se realizau în funcție de patologia beneficiarilor la Spitalul de boli infecțioase, Spitalul de Copii Sf. Maria, Spitalul de Ginecologie Elena Doamna, Spitalul de Psihiatrie Socola, toate aceste unități sanitare aflându-se în orașul Iași.

Din relatările personalului medical a rezultat faptul că în cadrul centrului rezidențial erau internați copii cu diverse afecțiuni psihosomatice și chiar psihiatrice, dintre care cele mai frecvente erau: tulburările de comportament, tulburările de personalitate, episoade depresive, stări de anxietate. De altfel, personalul medical a relatat faptul că în antecedentele majorității beneficiarilor existau episoade de traumă psihică. Spre exemplu, un număr de 6 beneficiari de sex feminin prezentau în istoricul medical episoade de abuzuri de natură sexuală. În același context personalul medical a relatat cazul unor beneficiare cu tulburări grave de comportament, cu internări multiple la Spitalul de Psihiatrie Socola. Dintre acestea s-a remarcat cazul unei fetițe cu vârsta de 12 ani care tocmai fusese internată la Spitalul de Psihiatrie Socola din Iași având ca diagnostic : tulburare de comportament, intelect liminar, utilizare nocivă de alcool, evenimente negative legate de copilărie și care, din relatările personalului medical, prezenta multiple dificultăți de adaptare la viața social a centrului. A fost studiat Registrul de tratamente cu neuroleptice, medicamente folosite în tratamentul afecțiunilor psihiatrice, în care erau înregistrat un număr de 10 cazuri în anul 2021 și un număr de 5 cazuri în anul 2020.

La nivelul Centrului rezidențial Bucium erau cazate un număr de 27 de fete cu vârsta cuprinsă între 7 și 20 de ani. Din relatările conducerii centrului a rezultat faptul că la data vizitei o beneficiară cu vârsta de 15 ani prezenta o sarcină în evoluție de 3 luni. Starea de graviditate a fost diagnosticată de către personalul medical când aceasta avea o evoluție de circa 2 luni, beneficiara fiind ulterior prezentată pentru monitorizarea sarcinii atât medicului de familie, cât și medicului ginecolog. La data vizitei, sarcina avea o evoluție normală, beneficiara urmând atât un tratament medical de susținere a sarcinii, cât și un program de monitorizare a stării generale din punct de vedere psihic și somatic. Din relatările personalului medical a rezultat faptul că unele **beneficiare minore erau active sexual**, fără a putea fi precizată o cifră concretă. Se făceau teste de sarcină pentru a exista o monitorizare din acest punct de vedere, astfel încât **în primele 4 luni ale anului 2021 au existat 19 astfel de proceduri. Cu privire la acest aspect, membrii echipei de vizitare consideră că este imperios necesar ca minorele active sexual să fie consiliate de o serie de specialiști (psiholog, medic, consilier juridic etc.) cu privire la debutul vieții sexuale, măsuri de prevenire a sarcinilor la vârste mici, sănătatea reproducerii, toate adaptate nivelului de înțelegere a acestora etc.**

Din relatările personalului medical și din studierea documentelor medicale a rezultat faptul că în anul 2019 au mai fost 4 cazuri de beneficiare cu vârste cuprinse între 16 și 18 ani care au fost gravide și care au născut, iar în anul 2020 au fost 3 cazuri (într-unul din acestea făcându-se întrerupere de sarcină). La data efectuării vizitei, în centru era cazată o beneficiară cu vârsta de 16 ani care avea în antecedente o naștere prematură a unui copil cu multiple malformații, care a decedat ulterior.

În acest context conducerea centrului a precizat faptul că au fost organizate mai multe activități cu sprijinul personalului medical, care aveau ca teme: planificarea familială, informări cu privire la începutul vieții sexuale, contracepția, măsuri de igienă individuală.

A fost studiat și Registrul de incidente care conținea în anul 2020 un număr de 118 consemnări, iar în anul 2021 un număr de 143 de cazuri. Erau cazuri de absență din centru fără permisiune, consum de alcool, conflicte verbale între beneficiari, nerespectarea regimului carantinei, autovătămare, episoade de violență fizică între beneficiari. De asemenea din relatările conducerii centrului a rezultat faptul că în anii 2020- 2021 nu au existat cazuri de decese, sinucideri sau tentative de suicid.

Referitor la acordarea asistenței psihologice, membrii echipei de vizitare au reținut că în cadrul centrului își desfășura activitatea un psiholog atestat de Colegiul Psihologilor din Romania în specialitatea Psihologie educațională și consiliere vocațională-cod 12516, fiind vacante 2 posturi, motivat de faptul că procesul de angajare/scoatere la concurs la nivel de D.G.A.S.P.C. Iași pe perioada pandemiei a fost blocat. Totodată, din cauză că întreg complexul de servicii sociale era în plin proces de restructurare/închidere, nu s-au mai organizat concursuri pentru angajare.

Conform normelor metodologice emise la începutul perioadei de pandemie, coordonarea tuturor activităților specifice centrului a revenit șefului de centru. Acesta a gestionat perioadele dificile de izolare în centru pe perioada stării de urgență și a restricțiilor impuse pe perioada stării de alertă, amenajarea/adaptarea spațiilor pentru activități în spații de cazare a personalului pe perioada stării de urgență, stabilirea circuitelor, implementarea planurilor de măsuri și a normelor metodologice primite din partea autorităților, asigurarea implementării recomandărilor organelor de coordonare și control.

Au avut loc ședințe periodice de informare/instruire a personalului cu privire la implementarea noilor recomandări și măsuri adoptate la nivel guvernamental referitoare la prevenirea și managementul situației generate de epidemia de COVID-19 la nivelul serviciilor sociale din cadrul C.S.S. „Bucium” Iași, atât în perioada stării de urgență, cât și în cea de alertă.

Referitor la activitatea psihologică s-a constatat că exista un cabinet psihologic la parterul clădirii, dotat cu mobilier corespunzător, având suficient spațiu pentru desfășurarea ședințelor de evaluare/consiliere. Programul cabinetului era afișat pe ușă: L-J 7,30 – 16,00 și V- 7,30-13,30.

La momentul efectuării vizitei, psihologul era în concediu, după cum ne-a informat șefa centrului. Din studiul documentelor existente în cabinet, am putut constata acestea erau completate la zi și conforme cu normele și dispozițiile legale în vigoare, atât cele impuse de COPSI, cât și de Standardele minime obligatorii pentru CR.

În Registrul de evidență al actelor profesionale erau înregistrate toate activitățile/actele profesionale desfășurate zilnic cu beneficiarii centrului, iar din analiza dosarelor beneficiarilor a reieșit că acestea cuprindeau: Fișe de consiliere, Program Intervenție Specifică pe nevoi emoționale, Fișe pe activități (ex. Albert cel anxios), Raport de psihodiagnostic și evaluare psihoeucațională, precum și numeroase fișe de scorare la probele aplicate beneficiarilor.

Din studiul altor dosare, s-a reținut că, la nivelul cabinetului, ca și metodologie se foloseau probe de la Cognitrom-CERQ. Chestionarul poate fi folosit pentru a diagnostica persoanele, cu scopul de a evalua în ce măsură o anumită persoană se abate de la norma grupului din care face parte, în ceea ce privește utilizarea celor nouă strategii de coping cognitiv

specifice. În acest fel, se poate afla măsura în care o persoană utilizează strategii de coping adaptative sau dezadaptative, atunci când se confruntă cu evenimente negative, informații importante pentru a ajuta la stabilirea scopului și conținutului tratamentului. Totodată, se mai foloseau scala DASS 21-R- scală depresie, anxietate și stress, MPR-Matricile Progressive Raven pentru determinarea coeficientului intelectual, chestionare de personalitate Eysenk, testul măștilor sociale, chestionarul caracteriologic Berger.

Având în vedere cele de mai sus, **membrii echipei de vizitare consideră că desfășurarea activității de către un singur psiholog este insuficientă, la un număr așa de mare de beneficiari (întreg complexul de servicii este deservit de un singur psiholog), drept urmare este necesar să se efectueze demersuri pentru angajarea unor psihologi pe cele două posturi vacante.**

În urma vizitării centrului, membrii echipei de vizitare au reținut implicarea activă a personalului, a educatorilor, a personalului de specialitate în rezolvarea problemelor beneficiarilor centrului, atât a celor de ordin administrativ-organizatoric, cât și a celor ce implică o componentă afectivă, adresându-li-se pe ton cald, protectiv și securizant, iar beneficiarii vădind un atașament sigur, securizant față de aceștia.

În ceea ce privește asistența socială, aceasta era asigurată de doi asistenți sociali, dintre care unul era angajat pe perioadă determinată, **contractul de muncă al acestuia urmând a expira peste aproximativ 6 luni, raportat la data efectuării vizitei.** Asistentul social al Centrului Rezidențial Bucium (angajat pe perioada nedeterminată) derula activitățile specifice asistenței sociale **pentru toate cele 3 componente ale centrului de servicii sociale – centru rezidențial, case de tip familial și centru de zi.** În urma discuțiilor pe care membrii echipei de vizitare le-au purtat cu reprezentanții centrului s-a concluzionat că, **pentru o funcționare optimă pe toate cele 3 componente, ar mai fi necesară angajarea unui asistent social.** De asemenea, asistentul social al Centrului rezidențial nu deținea avizul de exercitare a profesiei de asistent social, nefiind înscris în Registrul național al asistenților sociali din România.

Referitor la aspectele constatate, membrii echipei de vizitare recomandă **conducerii D.G.A.S.P.C. Iași intensificarea demersurilor pentru ocuparea posturilor vacante de asistent social din cadrul centrului de servicii sociale.** De asemenea, echipa recomandă asistentului social al centrului să se conformeze la prevederile Legii nr. 466/2004 privind statutul asistentului social și să întreprindă demersurile necesare pentru a se înscrie în Colegiul Național al Asistenților Sociali din România și, implicit, să obțină avizul de exercitare a profesiei.

Atribuțiile asistentului social al centrului rezidențial vizau în principal coordonarea activităților de elaborare și de implementare a programelor de intervenție specifică (PIS) și întocmirea rapoartelor de implementare a acestora, realizarea evaluărilor bio-psiho-sociale ale copiilor/tinerilor și familiilor acestora, efectuarea demersurilor necesare în vederea respectării drepturilor copiilor la beneficii sociale sau alte drepturi financiare (alocație de plasament, pensii de urmaș, burse școlare, profesionale sau de altă natură, bani de liceu, pensii de întreținere etc.), instrumentarea cazurilor pentru care se solicită instituirea/menținerea/înlocuirea sau încetarea măsurilor de protecție specială și/sau frecventarea/încetarea frecventării centrelor de zi, gestionarea dosarelor individuale ale copiilor și consemnarea intervențiilor întreprinse, precum și a rezultatelor, oferirea de consiliere și asistență psiho-socială, suport emoțional și sprijin acordat copiilor și familiilor

acestora, facilitarea menținerii relațiilor beneficiarilor cu familia sau cu alte persoane relevante pentru aceștia etc.

Dosarele personale ale beneficiarilor erau păstrate într-un dulap din biroul asistentului social și erau accesibile doar persoanelor autorizate în acest scop, astfel că era asigurată integritatea acestora și confidențialitatea datelor conținute. Au fost verificate, prin sondaj, mai multe dosare ale beneficiarilor și s-a constatat că acestea erau păstrate în bibliorafturi, motivat de numărul mare de documente conținute, fiind organizate pe secțiuni – psihologic, educațional, menținerea legăturii cu familia. Dosarele conțineau toate documentele prevăzute de standardele minime de calitate aplicabile centrului – Documente prin care se stabilește măsura plasamentului copilului/tânărului la centru - Hotărârea de plasament sau Sentința civilă, ancheta psiho-socială, Plan individualizat de protecție (PIP), planuri de intervenție – anexe ale PIP, dispoziție de numire a managerului de caz, fișe de evaluare (socială, educațională, psihologică, a stării de sănătate) fotocopii ale actelor de identitate și de stare civilă, contract cu beneficiarul mai mare de 18 ani, rapoarte, procese verbale etc. Totuși, **unele planuri individualizate de protecție nu erau semnate de beneficiar sau de părinții/reprezentanții legali ai acestuia. În acest sens, membrii echipei de vizitare recomandă aducerea la cunoștință, sub semnătură, beneficiarului, părinților sau a reprezentanților legali ai acestuia, a conținutului planului individualizat de protecție, mai ales că, potrivit Ordinului Ministerului Muncii și Justiției Sociale nr. 25/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție specială, PIP este implementat cu participarea copilului, a părinților/reprezentanților legali și a persoanelor față de care acesta a dezvoltat relații de atașament sau alături de care s-a bucurat de viața de familie.** Potrivit informațiilor furnizate de asistentul social al centrului, anchetele psiho-sociale erau solicitate anual de la serviciile publice de asistență socială din cadrul primăriilor de domiciliu ale copiilor, dar în anul 2020 s-au primit într-o mai mică măsură răspunsuri de la primării, aspect generat de pandemia de coronavirus.

Referitor la menținerea relațiilor cu familia, din informațiile puse la dispoziția echipei de vizitare a rezultat că din totalul de 46 de beneficiari, aproximativ 10 mențineau legătura cu familia prin vizite în familie și vizite ale membrilor familiei în centru, sau telefonic și prin apeluri video. Exista o cameră special amenajată pentru desfășurarea vizitelor, la parterul clădirii, lângă cabinetul psihologic.

Marea majoritate a beneficiarilor dețineau telefoane, iar unii dintre aceștia primiseră tablete de la școlile pe care le frecventau, pentru participarea la cursurile școlare organizate online.

Referitor la respectarea dreptului beneficiarilor de a face sesizări și reclamații, în timpul vizitei în centru s-a reținut că exista o cutie destinată depunerii sesizărilor și reclamațiilor, amplasată pe holul principal al clădirii centrului. Exista un registru pentru consemnarea sesizărilor și reclamațiilor, întocmit la data de 01.07.2019, în care erau înregistrate 7 situații referitoare la dispariția unor telefoane, deteriorarea termosistemului clădirii școlii aflată în vecinătatea centrului, o agresiune, precum și o situație semnalată de către 2 beneficiare referitoare la o presupusă relație dintre un educator și o rezidentă a centrului. Cu privire la această situație a fost demarată cercetarea disciplinară a educatorului și s-a hotărât sancționarea acestuia cu avertisment pentru nerespectarea atribuțiilor din fișa postului. Conform informațiilor furnizate de către personalul centrului, la data efectuării vizitei, angajatul în cauză nu își mai desfășura activitatea în Centrul Rezidențial Bucium.

Totodată, D.G.A.S.P.C. Iași a sesizat Inspectoratul de Poliție Județean Iași cu privire la acest aspect, au fost transmise înregistrări video din centru cu privire la activitatea educatorului și relaționarea cu beneficiara. La data de 20.01.2021 a fost primit un răspuns din partea Serviciului de Investigații Criminale din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Iași prin

care se aducea la cunoștința conducerii D.G.A.S.P.C. Iași că au fost verificate materialele administrate pe parcursul cercetării disciplinare și s-a constatat că acestea nu îndeplinesc elementele constitutive necesare unei infracțiuni.

Referitor la respectarea drepturilor persoanelor cu deficiențe locomotorii, exista o rampă dotată cu bară de sprijin (mână curentă) la intrarea în centru, dar **nu existau băi accesibilizate pentru persoanele cu deficiențe motorii. Astfel, deși în centru nu erau instituționalizate persoane cu deficiențe locomotorii, membrii echipei de vizită consideră că ar trebui respectate prevederile legale în materia protecției și promovării drepturilor persoanelor cu handicap, în sensul amenajării unei băi cu dispozitive omologate, astfel încât să poată fi folosită de către persoanele cu deficiențe locomotorii.**

Referitor la activitățile de petrecere a timpului liber, recreere și socializare, în centru erau amenajate ateliere de croitorie și olărit, precum și o sală de calculatoare (cu 12 calculatoare funcționale conectate la rețeaua de internet), activitatea desfășurată în ateliere fiind coordonată de educatorii centrului.

Până în anul 2020, pentru coordonarea activităților desfășurate la sala de calculatoare exista un angajat specialist IT, dar acesta ieșise la pensie. Centrul dispunea de o bibliotecă cu un număr de aproximativ 40000 de volume cuprinzând și titluri de actualitate, obținute din sponsorizări. Activitățile desfășurate cu educatorii specializați de la grupe includeau sărbătorirea în mod festiv a zilelor onomastice și de naștere, confecționarea de mărtișoare, felicitări, decorațiuni pascale, organizarea de expoziții cu lucrările efectuate, realizarea unor produse de gastronomie, cumpărături de la supermarket, activități de ecologizare, amenajarea și decorarea spațiilor de locuit și altele. Pentru desfășurarea activităților sportive rezidenții aveau la dispoziție un teren de sport care aparținea unei biserici din apropiere, dar la care aveau acces neîngrădit. De asemenea, potrivit informațiilor furnizate de personalul centrului, dar și în urma discuțiilor cu rezidenții, a reieșit că mai mulți beneficiari erau înscriși și frecventau diferite cluburi sportive – box, karate, rugby etc.

Conform informațiilor furnizate de către conducerea centrului, din cauza situației pandemice existente pe tot parcursul anului 2020, activitățile de recreere și socializare desfășurate în afara centrului nu s-au putut derula conform planificării, în general acestea concretizându-se în ieșiri în oraș, plimbări, ieșiri în parc. Totuși, în anul 2020, un număr de 13 copii au participat la tabere la mare, organizate cu sprijinul a două organizații neguvernamentale. De asemenea, au mai fost organizate două excursii la mănăstiri din județul Iași, la care au participat mai mulți beneficiari. În primele 3 luni ale anului 2020, cu sprijinul unor organizații neguvernamentale, s-au organizat vizite la muzee, vizionări filme și piese de teatru, iar pe perioada verii s-au organizat activități de relaxare la diferite baze sportive din municipiul Iași, cu respectarea măsurilor de prevenire COVID-19. O parte dintre beneficiari au frecventat un Cerc de electrotehnică, organizat în colaborare cu Palatul Copiilor Iași, instituție cu care D.G.A.S.P.C. Iași avea încheiată o convenție de parteneriat.

Referitor la respectarea dreptului de a participa la activități moral-religioase, pe parcursul anului 2020, copiii s-au întâlnit cu preotul duhovnic, atât la biserică, cât și la centru, cu respectarea măsurilor de protecție impuse de pandemie. Preotul a fost invitat în centru în lunile martie și decembrie 2020, și ori de câte ori a fost necesar, pentru a consilia spiritual copiii și tinerii din centru.

În timpul vizitei în centru, unii dintre beneficiarii și angajații centrului au semnalat membrilor echipei de vizitare faptul că alocația de hrană acordată pentru beneficiari, în cuantum de 16 lei/beneficiar/zi, nu mai este de actualitate deoarece prețurile la alimente au crescut, mai ales în ultimii 2 ani, în prezent fiind mai problematică conceperea unor meniuri cu produse proaspete, de calitate și care să respecte și condițiile de diversitate și rație calorică recomandată pentru beneficiari. Mai mult, potrivit standardelor minime de calitate aplicabile centrelor rezidențiale pentru copii, beneficiarii ar trebui consultați

la pregătirea meniurilor, ori neactualizarea alocației de hrană în raport cu scumpirile la alimente limitează sau împiedică accesul la o gamă variată de produse alimentare, sau obligă la recurgerea la alternative ieftine și mai puțin calitative.

De asemenea, posibilitatea achiziționării articolelor de îmbrăcăminte și încălțăminte individualizate, solicitate de copiii/tineri, este limitată din cauza procedurii de achiziție a acestora prin licitație publică în sistem electronic. Acest aspect contravine prevederilor Ordinului Ministerului Muncii și Justiției Sociale nr. 25/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție specială referitoare la interzicerea practicilor de „uniformizare” a copiilor prin cumpărarea de produse identice, precum și a consultării și respectării preferințelor vestimentare ale acestora.

Cu privire la aceste aspecte, membrii echipei de vizitare consideră necesar să se efectueze demersuri la Ministerul Muncii prin care să se prezinte situația existentă în centrele rezidențiale și să se solicite creșterea cuantumului alocației de hrană acordată beneficiarilor, la o valoare care să asigure meniuri cu produse de calitate și care să respecte și condițiile de diversitate și rație calorică recomandată pentru beneficiari.

3. Recomandări.

Având în vedere cele de mai sus, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

a) Conducerii Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Îmbunătățirea condițiilor de cazare și de lucru pentru personal, prin reabilitarea clădirii, reamenajarea spațiilor și achiziționarea de mobilier (paturi, saltele, noptiere, comode, birouri, duapuri etc.), care să corespundă nevoilor beneficiarilor și angajaților centrului.
2. Efectuarea demersurilor necesare pentru angajarea de personal pe posturile vacante din schema de personal, având în vedere că, la data efectuării vizitei, erau vacante următoarele 14 posturi: 1 post animator socio-educativ, 1 post asistent medical, 2 posturi educator, 2 posturi psiholog, 3 posturi supraveghetor de noapte, 2 posturi îngrijitor și 3 posturi muncitor.
3. Efectuarea de demersuri la Ministerul Muncii prin care să se prezinte situația existentă în centrele rezidențiale și să se solicite creșterea cuantumului alocației de hrană acordată beneficiarilor, la o valoare care să asigure meniuri cu produse de calitate și care să respecte și condițiile de diversitate și rație calorică recomandată pentru beneficiari

**b) Conducerii Centrului Rezidențial Bucium Iași, județul Iași
să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:**

1. Îmbunătățirea condițiilor de cazare și de lucru pentru personal, prin reamenajarea spațiilor achiziționarea unor paturi, saltele, noptiere sau comode care să corespundă nevoilor beneficiarilor, precum și asigurarea dotărilor necesare angajaților centrului.
2. Completarea tuturor informațiilor referitoare la identitatea personalului medical care oferă serviciile medicale respective, precum și la modul efectiv de realizare a tratamentului și de urmărire a evoluției cazului respectiv.
3. Aducerea la cunoștință, sub semnătură, beneficiarului, părinților sau reprezentanților legali ai acestuia, a conținutului Planurilor individualizate de protecție.
4. Conformarea asistentului social al centrului la prevederile Legii nr. 466/2004 privind statutul asistentului social, în sensul înscrierii în Colegiul Național al Asistenților Sociali din România și obținerii avizului de exercitare a profesiei.
5. Conformarea la prevederile legale în materia protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități prin amenajarea a cel puțin unei băi cu dispozitive omologate, pentru a putea fi folosită de către persoanele cu deficiențe motorii.
6. Intensificarea consilierii minorelor active sexual de către o serie de specialiști (psiholog, medic, consilier juridic etc.) cu privire la debutul vieții sexuale, măsuri de prevenire a sarcinilor la vârste mici, sănătatea reproducerii, toate informațiile fiind adaptate nivelului de înțelegere a acestora etc.